

Täysistunto

Torstai 15.11.2018 klo 16.01—19.41

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vankeuslain ja tutkintavankeuslain, pakkokeinolain ja rikoslain 6 luvun 13 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 222/2018 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

18.36 **Kari Kulmala sin:** Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä vankeuslakiin ja tutkintavankeuslakiin lisätään säännökset, joiden nojalla Rikosseuraamuslaitos voi puuttua miehittämättömien kulkuneuvon liikkumiseen vankilan alueella tai sen yläpuolella. Jatkossa lennokkien ynnä muiden kauko-ohjattavien härpäkkeiden kulkuun vaikutetaan häiritsemällä niiden käyttämää radiosignaalia. Erilaisten miehittämättömien kulkuneuvojen, erityisesti lennokkien ja miehittämättömien ilma-alusten, käyttö on jatkuvasti lisääntynyt viime vuosina. Tämä muodostaa uuden turvallisuusuhan vankiloille, koska tällaisten laitteiden avulla on mahdollista kuljettaa vankilaan luvattomia esineitä ja aineita. Muutamissa vankiloissa on jo tehty havaintoja tällaisesta toiminnasta. Laitteiden yleistyessä ja halvennuessa myös niiden käyttö vankilaturvallisuutta vaarantaviin tarkoituksiin voi lisääntyä.

Teknisten laitteiden hankinta maksaa, ja niiden käyttö edellyttää tietenkin niiden käyttöön liittyvän koulutuksen järjestämistä Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehille. Koulutuksen kustannus riippuu tietenkin hankittavien laitteiden määrästä ja laadusta, mutta se on joka tapauksessa selvästi laitteiden hankintakustannusta pienempi, turvallisuushyödyistä puhumattakaan. Tällä hetkellä Rikosseuraamuslaitokselle ei ole säädetty yksiselitteistä toimivaltaa puuttua miehittämättömien kulkuneuvojen liikkumiseen vankilan alueella tai sen yläpuolella. Esitys parantaa mielestäni oleellisesti Risen valmiuksia ja kykyä huolehtia vankilaturvallisuudesta, joten ei tätä esitystä voi vastustaa.

Arvoisa puhemies! Tämän lisäksi esityksessä vankeuslain ja tutkintavankeuslain sitomista koskevia säännöksiä täsmennettäisiin siten, että Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehillä olisi toimivalta käyttää sylkemisen estämiseen tarkoitettua huppua tai sidettä. Onhan se aika erikoista, että tällä hetkellä tällaisia välineitä ei ole ollut mahdollista käyttää. Hyvä, että jatkossa on ja niiden käytön edellytykset olisivat samat kuin sitomisen edellytykset tälläkin hetkellä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2018 vp

Vangeilla on entistä enemmän erilaisia syljen välityksellä tarttuvia tauteja, joilta henkilökuntaa on tarpeellista suojata konfliktitilanteissa. Tilanteet ovat yleensä sellaisia, joissa vankeuslaissa säädetyt sitomisen edellytykset täyttyvät, mutta pelkkä käsirautojen käyttö ei riitä rauhoittamaan vangin käytöstä, tai sitten vanki yrittää tästä huolimatta sylkeä henkilökunnan päälle. Tilanteisiin voi liittyä myös vankien psyykkisiä ongelmia. Käyttötarve olisi saamiini tietojen mukaan kuitenkin harvinaista.

Esityksen mukaan myös apulaisoikeusasiamies pitää perusteltuna ottaa käyttöön välineet, joilla sylkeminen virkamiesten tai muiden henkilöiden päälle voidaan estää. Tällaisia suojavälineitä tarvitsisi joskus myös poliisitoiminnassa. Mutta puheena ovat nyt nämä vankilassa tapahtuvat syljeskelyt.

Tämä esitys on kaikin puolin perusteltavissa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan.